

פרוטוקול מס' 97/ד'

מישיבת ועדת הכספים
שהתקיימה ביום ב', כד' באייר תשט"ו - 16.5.55

ס.י.

הישיבה נפתחה בשעה 1100.

נוכחו:

- י. גורי - היו"ר
- י. בדר
- ח. אריאב
- א.מ. בניחובסקי
- ש. דיין
- א. הרצפלד
- ח. למדן
- ק. לוז
- ח. טרופ
- א. ציזלינג
- ז. שפר

ס. בזק - מזכיר הוועדה

מוזמנים:

ד"ר בר - היועץ המשפטי של משרד הדתות
 מר ביאלר - מנהל המחלקה לטועצות הדתיות במשרד הדתות
 ד"ר ברוס - נציג מס הכנסה
 מר א. רימון
 מר צ. ברניב - היועץ המשפטי של משרד העבודה
 ד"ר ג. קיטרון - מסנה ליועץ המשפטי של המסלה
 השופט ד"ר אייזנברג

סדר-היום:

תקנות הביטוח הלאומי (דמי קבורה)
דמי אט"ל לטופטים

- - - - -

היו"ר י. גורי:

אני פותח את הישיבה.

בשבוע שעבר פתחנו בדיון על תקנות בדבר דמי קבורה, ותוך הבירור הובעה מטעמה שאנחנו נשמע את באי-כוח משרד הדתות אם יש להם לומר משהו בעניין זה.

מר בר:

יש פה שני צדדים: משרד הדתות והמוסד לביטוח לאומי. הם הגיעו לעסק השווה בעניין זה, ואין לנו מה להוסיף.

היו"ר י. גורי:

אף על פי שנמסרה לחברי ועדת הכספים הודעה כזו שבאו לכלל הסכם גמור עם משרד הדתות, ביקשו להזמין את באי-כוח משרד הדתות כדי לשאול אותם איזה סאלות. נהגנו בעניין זה בצורה העלולה לעורר תרעומת מצד באי-כוח הביטוח הלאומי, כי אם נמסרה הודעה כזו היינו צריכים לקבל אותה.

ד"ר ביאלר:

אם אנחנו דנים על הטיוטה שיש עכשיו בדיון יש לנו הרבה מה לומר. אם אנחנו דנים על הטיוטה האחרונה -

לא.

ס.י.

אם כן הייתי מבקש לומר לנו מה הן ההסגרות ובאיזה
נקודות.

הי"ד י. גוריי:

ד"ר ביאלר: מסדר הדתות נכנס לענין זה כי המחלקה שלנו מטפלת
כל הזמן בהסדרת עניני הקבורה בארץ. בהרבה דברים
הצלחנו לשנות את המצב שהיה, והגענו למצב הרבה יותר טוב בטח זה.
כשבא חוק הביטוח הלאומי והובאה לפנינו הצעה איך להבטיח למבוטח, שמחנו
מאד שהמטלה ניגסה לביצוע החוק הזה. אנחנו עומדים כל הזמן בקשר עם
המוסד לביטוח לאומי ועוזרים לו בביצוע החוק. אבל כיון שבמסך הזמן
נשתנה המצב בתוך המועצה לעניני בטוח, ושם הכניסו שינויים מסויימים שעשו
את כל המצב למלי מעסי. אני חושב שאי אפשר לעשות דברים כאלה בלי לשאול
וללמוד את המצב ולבוא בהצעות.

באשר להצעות אני רוצה לומר, המטרה של החוק הייתה
למנוע מהמטפחה המבוטחת את ההתרוצצות היחרה ביום האסון.

מר צ. ברניב: הנוסח של בא-כוח מסדר הדתות זהה עם הנוסח של
הדועדה פרט לסעיף קטן (א)(ב)(ג)(ז) שאנחנו מסכימים
לו. חוץ מזה הם ביקשו למחוק את סעיף 1(ב) (||), ואז אין כל הבדל בין
הנוסח המוסכם בשעתו ובין הנוסח המוצע לפנינו.

ד"ר ביאלר: כיון שמסדרנו רואה את עצמו אחראי בעד עניני
הקבורה, אנחנו רוצים שהמסדר הזה עם המוסדות
המטפלים בקבורה יקבע סאלה המוסדות שיקבלו דמימה שתאושר על-ידי מסדר
הדתות.

מר צ. ברניב: המסדר האחראי לביצוע חוק זה מתנגד לכך.

ד"ר ביאלר: אני רוצה לומר שקבורה עולה יותר מ-50 לירות.
וידוע למוסד לביטוח לאומי שכבורות קדישא פונות
למסדרנו כאילו אנחנו הסכמנו ל-50 לירות בזמן שזה צריך לעלות לפחות 75
לירות. אבל לטובת החוק עשינו זאת. אולם פה כתוב פחות מ-50, רק 30
לירות, ורק במקרים מסויימים הם מעלים את זה ל-50 לירות. פה כתוב, אם
נוכח, ואני רוצה למחוק את המלים, אם נוכח" ולאשר רק שרשאי המוסד
הזה לשלם את הסכומים לפי הצורך.

כל ההערות שלי הן מעטיות מאד כדי לעזור לבצע את
החוק הזה.

א.מ. גביחובסקי: אני מסתומם מאד שכתוב פה, רשות מקומית, מוסד
ציבורי. מי שמטפל בקבורה זו חברה קדישא. אני
מבקש לכתוב, חברה קדישא במקום כל השמות האלה. אינני אומר שיהיה רק
חברה קדישא, אבל אינני מסכים שבשביל 10% גויים שיש בעם יהיה כתוב, רשות
מקומית. זהו דבר עקרוני.

דבר שני: כיון שמסדר הדתות מסדר את כל העניינים,
אינני מבין מדוע יהיה כתוב, רשאי להסדיר בהסכם עם רשויות מקומיות והתאמה
עם מסדר הדתות. מטום כך אני אומר, כיון שיש מחלוקת בין שני המסדרים,
בכל העולם מסדר הדתות ידו על העליונה בעניני קבורה, אנחנו לא נוכל
להצביע על זה כך.

א. ציזלינג: ביטיבה הקודמת ביקשתי להזמין את מסדר הפנים, זאת
אומרת שיהיה לנו עוד אפשרות לברר את זאת.

יש לי כמה הערות. בנוגע למלים, לפי דרישת קרובי
הנפטר, במקום טיוחד, זה אחד הגילויים שאין בהם יתר כבוד לטת. זה
בניגוד למקובל, זה ענין של קביעת ייחוס. בענין זה הייתי רוצה הגדרה,
מה זה, במקום שייקבע. אני בוחר בנוסח שהיה קיים קודם, שהכסף ניתן
לקבורה בבתי עלמין קיימים הפתוחים לציבור, ולא שאפשר יהיה להחליט כאן
לפתוח חלקה של נכבדים וכו'. אני מבקש את עזרת היועץ המטפטי לסעיף זה,
לנסח אותו כך: שמקבלים בעד קבורה במקום בבתי קבורה פתוחים לפי הסדר

ט.י.

הרגיל של הזרות בטועד הסודות. וטי סדורט מקום מיוחד - אני אתנגד לזה.
אני מבקש שהענין יהיה ספורט בחוק.

בסעיף 1(ב) צריך להיות כתוב: "לרשות מקומית או
למוסד הציבורי, על יסוד הסעיף הראשון."

אני מבקש להחזיר את סעיף קטן (2) למקומו,
ולהכטיח ספירות הדבר הזה קבורה בסדר הרגיל לפי תור, לפי זכות, ומבטיחים
טאי אפטר להפלות.

בסעיף קטן (ב)(1) צריך להיות איסור של הביטוח.
הוסבר לנו שאם אדם מביא את האיסור של הביטוח, הכסף מובטח על-ידי הנהלת
הביטוח הלאומי. אלא מכיון שלא רוצים להכניד על מספחת המת לחפס אחרי
תעודות באותו זמן, אז אומרים שבמקרה זה אפטר להכניס פקדון. לפעמים זוהי
הקלה ולפעמים הכבדה. לא לכל אחד יש 50 או 30 לירות במזומן, ולא כל
קרב יודע שהכסף יוחזר. אז האדם צריך ממילא לרוץ ולהביא תעודת מוות.
אני חושב שזה לא קשה שיהיה קטר מהודק בין אותו סטרד הבריאות סמוציא את
תעודת המוות לבין המוסד לביטוח לאומי. אני מקווה שהמוסד לביטוח לאומי
יהיה רגיש לנקודה זו.

בקטר לסעיף (ב)(|||) דעתי ידועה: כל עסקי בית
הקבורה ועסקי קבורה צריכים להיות על חשבון הציבור בצורה שאינה קובעת
דירוג גם בסדרה הסודת והקבורה. על כל פנים אני רוצה שתאיטאר אפטרות
לדורט ולתבוע קספים נוספים בקטר עם מצבה של אנשים שמסתפקים במצבה
העממית ביותר. כלומר אני רוצה שלא תהיה זכות לתבוע כסף בעד סיפורים,
ואין למנוע הקמת מצבה אם מחומר פאוס סערכה עד סכום ידוע. טי סמרטח
לעצמו להסקיע, יגבו סטנו, אבל לא במקום המיוחד.

אינני בקיא בחשבון, אבל אינני בטוח שנכונה ההפרדה
לסני סכומים. למעשה פירות הדבר שאין הבדל ולא צריך להיות הבדל בהוצאות,
ביחוד כאשר גלתנת רשות לגבות סכום על חשבון סיפורים בקטר עם מצבות.
צריך להיות סכום אחיד.

אני רוצה להציג סאלה שכבר הצגתי בפעם הקודמת
ואני מבקש עליה תשובה. היטובים בארץ מאורגנים לפי רשויות מקומיות:
העיריה, המועצה המקומית, אחרי כן באים סני סוגים אחרים: המועצה האזורית
שהיא רשות מקומית, אבל פונקציות רבות של הרשויות המקומיות מנוצעות לא
על ידה. הבעיה הזאת מוכרת לנו, אז באים הוועדים המקומיים, זה המוטב,
הקיבוץ והקבוצה. ויטבה צורה רביעית, מקום שאין לו רשות מקומית. זה
חלק גדול של המעברות, יטובי עולים ויטובים ערביים. לבן אינני חושב
שהמונח, מוסד ציבורי הוא הנכון. אני רוצה טפעס אחת לגבי החלקים של
רשויות מקומיות, על כל פנים מוטב וקבוצה שהם מקיימים את הסיירות של בית
קברות כל אחד בתוכו בדרך כלל, יהיה דין היטוב המקומי המקיימים את
הסיירות כדין רשות מקומית.

עכטיו אני סואל מה דין ההוצאה הזאת לגבי יטוב
סאינו מוסד ציבורי. אינני יודע איך זה בכפרים ערביים, הם זכאים לכך כטר
כל חלק של הטרינה, ואין רשות מקומית לאו דווקא באסטתם. אני חושב סצריך
להכטיח טאת הסכום המינימלי תוכל לקבל המספחה באותו מקרה ובאותו מקום
ססם לא קיימים לא רשות מקומית ולא מוסד ציבורי.

הי"ר י. גורי:

הערותך אינה סכוונת למוטבים, קיבוצים וקבוצות,
כי להם יש רשות מקומית, הוועד המקומי זוהי רשות

מקומית.

ד"ר ג. קיטרנו:

לא.

ח. למדן:

אינני רואה בכלל אפטרות להסטרד בענין זה בלי
סתהיה הפרדה בין הסיירות ובין הקרקע. הקרקע אינה
סייכת לטום ענין דתי. בידי מי יהיה המקום; בידי חברה קדישא או בידי
הרשות המקומית. מבחינת אינטרס דתי אין בזה טום הבדל. אין איס מערער

סי צריך לעשות את הלידות. מדוע הם צריכים לערוך גם בענין זה? אז במידה שפה מובטח ענין הקבורה, אחר כך כשטביע ענין העמדת המצבה מתחילים העניינים כחודש. ואני יודע מה הם הסכומים שדורשים. שתי בנות ובן שחיים על מסכורת מאד מוגבלת רצו להעמיד מצבה לאביהם, מצבה רגילה, ודרשו מהם 280 לירות בעד רישיון. לאחר שבזמן מותו שילמו כבר 90 לירות, יחד זה 370, מספחה מחוסרת אמצעים. אנחנו לא נתגבר על ענין זה אם לא נפריד בין שני הדברים. הביטוח הלאומי אומר רק 25 לירות. אחר כך תבוא המספחה לבקש רשות להקים מצבה, יקחו מסנה כפליים. את זה צריך להסדיר.

א. הרצפליד:
אני רוצה לומר שאם חברה קדישא לא תדאג לקרקע, לא תהיה קרקע. ביטוח לאומי זו פונקציה חשובה. כל איש צריך לקבל את שירותיו. צריך להיות איש מיוחד מטעם ביטוח לאומי בחברה קדישא. זהו אחד הדברים העדינים ביותר במה שנוגע למספחה.

בענין רשות מקומית אינני יודע מאין זה בא. מטבע הדברים זה שייך לחברה קדישא. לא מטלמים פעמיים אלא פעם אחת.

בנוגע לתשלום המקום, זה בא בזמן הקמת המצבה. בנוגע לעבודת הקבורה זה מסתלם אז. אני יודע זאת, ומה שאתה אומר לא יכול להיות טובה, מקום זה או אחר, מסום שבעד הקרקע מטלמים. צריך רק להיות בעל-בית טוב, ולא יטילו עליך לשלם תשלום נוסף.

היו"ר י. גורני:
אני מסכים עם הרצפליד שיש להבדיל בין שני הדברים של סדרי חברה קדישא וענין הביטוח הלאומי. אבל אני מערער על כל התפיסה שלו. אין כל סיבה שלא תהיה קרקע בטכיל בתי קברות. אם לא תהיה חברה קדישא יהיה מי שידאג, יש רשות מקומית. אדם אינו מת בחלל ריק. מחוץ לתחום גיאוגרפי. הוא מת בישוב מסויים, או שיש רשות מקומית או מוסד אחר, ולא יזרקו אותו. ואין כל סיבה אובייקטיבית שלא יהיה בית קברות. התפיסה של חנה למדן בריאה בהחלט. יש להבדיל בין הטקס הדתי של הקבורה שנתונה בידי חברה קדישא, ואם לדבר על חברה קדישא, יש כוונת עשירה של תיאורים רבים של התעללות באנשים, של חוסר כבוד לא למת ולא לחי המבכה את המת. מה הענין של 100 או 200 או 300 לירות? את המקום צריכה לתת הרשות המקומית. קדושה יש בטקס, ואין לערבב את זה. אולם מה ענינה של ועדת הכספים, היא לא תקבע ולא תסנה את הסדורים. צריך להטיל זאת על ועדת שירותים ציבוריים. באסדר לדמי קבורה אנחנו צריכים לאסר את זה, אבל אל תערבבו פרסה בפרסה, ואל נטפל באותם המעיינים שנוגעים לגופו של ענין.

א. צינלינג:
אני רוצה להציע שבמעיף קטן (א) (1) יהיה כתוב: "...בתקנות אלה ישולמו לרשות מקומית, לוועד מקומי או למוסד ציבורי המטפלים בקבורה", ואז הענין ייפתר.

ח. למדן:
אסרתי כבר שכל עוד אין הפרדה, אין אתה שליט על כך שלא יקחו עוד פעם כסף. לכן זה שייך לוועדת הכספים.

מר צ. ברניב:
היו"ר כבר הפנה את תשומת לב הוועדה למסגרת שבה אנחנו נתונים. אבל היות ועדרו את הבעיה אני רוצה לחזור להיסטוריה איך הגענו לנוסח הזה. ישנם דברים מסויימים שגם אם יוחלט עליהם פה אחד בוועדה, ותהיה הסכמת הממשלה, לא נוכל לעשותם פה בתקנות. בהצעת חוק הביטוח הלאומי בפרק לדמי קבורה נאמר שישלמו לקרובי הנפטר שהיו להם ההוצאות. ועדת העבודה והכנסת לא קיבלו הצעה זו. היתה הצעה של לטרן בוועדת העבודה, והיא וחבר הכנסת הראל הסתייגו מאי אפשר להיכנס לבעיה זו במסגרת חוק הביטוח הלאומי. לעומת זאת מצאו אפשרות בחוק הביטוח הלאומי לקדם את הענין על-ידי כך שהכניסו את המלים, שהתשלום הוא לרשות מקומית או למוסד ציבורי שסיפלו בקבורה המת. את זה אנחנו לא יכולים לשנות. אנחנו יכולים רק לקבוע בתקנות את סכום התשלום ואת שיטת התשלום. אלא מאי? קורה בכל חוק סוציאלי שבעקיפין הוא עלול לקדם מסדות אחרות, וזה מה שהתקנות האלה עלולות לעשות.

יש שתי שיטות ידועות בקשר לביטוח דמי קבורה: זה לא על בסיס ביטוח, אלא יש שירות ציבורי שהרשות המקומית או הסרינה נותנים את זה חיינם. יש כבר דברים כאלה בארץ: בקרית גיאלין ובמקומות

מ.י.

סוגים אחרים גובים מס מיוחד, תוספת למס הרשות המקומית. והיה כי טת
בן-אדם, קבורים אותו ומקיימים מצבה. ועכשיו אם מקומות אלה יקבלו מהמוסד
את הסכומים האלה ואחרי שהם ייהנו מהחוק, או שהם יקטינו את החסלום או
סיפסיקו. אם בבני-ברן יסנו יהודי שהקים בית-קברות פרטי, זה לא עניינו,
הוא לא יקבל חסלום. זוהי שיטת הטיירות הציבורי ואיני בא לתת ציונים.

השיטה השניה היא שיטת ביטוח במסגרת הביטוח הסוצי-
אלי, ובמידה שזה במסגרת הביטוח הסוציאלי אני רוצה לומר למה רק 50 לירות.
הביטוח אינו נותן גם מספיק לחיים. גם הפנסיה של 45 לירות שנותנים
לזוג זקנים אינו מספיק, גם הפנסיה לאלמנה אינה מספיקה. תתפלאו לטמוע כמה
הסכומים האלה יעלו למוסד. בחישובים האקטואליים של דמי הביטוח היסוד היה
דמי הביטוח לכיסוי הוצאה זו יתכסו על-ידי הקצבת האוצר, ועל כן הדיון
בוועדת הכספים.

עכשיו לעצם השאלות. באשר להצעה שבסעיף 3 יאסרו
שהמוסד יקבע הסכמים עם המוסדות האלה וסזה יהיה באיסור מסוד הדלות, טוב
אין פה ענין לאיסור חברה קדישא. לזה יש חוק כריאות העם, רבנות, דתות;
במקרים אחרים זה איחוד הקבוצות והקיבוצים, הקיבוץ המאוחד. מה באשר
בסעיף 3? - אנחנו נעשה הסכמים עם אותם המוסדות סטקיימים את התנאים;
במקרים אחרים, אם יש חברה קדישא שלמרות הגבלות אלה מלינה את המת ודורשת
כסף בזמן הקבורה - להם לא נסלם. מה ענין איסור לכאן? פה יש שאלה
אובייקטיבית אחת ויחידה: אם חברה קדישא כלפי המוסד מקיימת את התנאים או
לא. יכולה להיות חברה קדישא בירוסלים של נטורי קרתא, שהיא מצוייבת,
והמוסד לא יעשה אתם הסכם כי הם נותנים יותר כסף. על כן כל השאלה של
הזדקקות לאיסור אינה במקום. אנחנו רק צריכים לקבוע מבחן אובייקטיבי
אחד אם אותו מוסד מקיים את התנאים שלנו. אם אינו מקיים אותם - לא נסלם
לו, וזה אינו פוגע בקדושה.

למה יסנם שני סכומים ולמה כתוב שהמוסד נוכח.
מלכתחילה רצו לסלם רק 30 לירות. הוכיחו חברות קדישא בסלום העדים הגדולות
שסכום זה אינו מספיק. לעומת זאת יסנם מקומות שזה כן מספיק. היתה אפשרות
אחת שלא מצאה חן בעינינו, להבחין בגוף התקנות, במקום שיש תכריכים ובמקום
סאין, יהודים כן וגויים כן. זאת לא רצינו לקבל, על כן אסרנו: נקבע את
הסכום המינימלי ונפטר הגדלות מתוך הנחה שבכל אותם המקומות שזה עולה
יותר הסכום יהיה 50 לירות. באים עכשיו ומציעים למחוק רק את המלים
נוכח לדעת ולהחליפן במלים "לפי הצורך".

למה לא לכתוב חברה קדישא. החוק קובע למי, וכתוב
לרשות המקומית או למוסד ציבורי. ולא ייסצא אדם סיגיד שחברה קדישא אינה
מוסד ציבורי.

אשר להצעתו של ציזלינג להסאיר את סעיף ב(2) ככתוב
פה במקום להוסיף את המלים בסעיף ב(1), מבחינת מטרת החוק אין לנו כל
הבדל אין ואיפה זה יהיה כתוב, ואם הוועדה תמצא לבכונן לסבות זאת, לנו
זה לא מטובה.

אנחנו מסכימים להצעתו של ציזלינג להוסיף בסעיף
ב(1) שהפקדון ייקבע באותם המקרים שאין איסור המוסד שהסכום יסולם. עצם
הפקדון בא להקל על הקרובים. ציזלינג הציע הקלה נוספת, אדרבה.

בנוגע לקיבוץ, רשות מקומית וכו', אני מצטער להודיע
סלפי החוק הקיים מוגדר מה זה רשות מקומית ונאמר שרשות מקומית זו עיריה,
מועצה מקומית או רשות כיו"ב. מבחינה מספסית היום הקיבוץ או המוסב אינם
רשות מקומית, אבל השאלה שמטרידה את ציזלינג ניתנת לפתרון קל במסגרת
חוק כפי שהוא. פה מדובר על רשות מקומית או מוסד ציבורי שטיפול במת.
סרת העבודה הודיעה: המוסד יראה בוועד מוסב ובמזכירות הקיבוץ את המוסד
הציבורי אשר טיפל בקבורת המת.

א. ציזלינג; אני מבקש להוסיף, ובכל ועד מקומי.

ד.י.

טר ז. ברניב:

היטוב היהודי כיום כולו מאורגן.

קיימת בעיה קשה שהתקנות אינן יכולות לפתור אותה, בעיית היטובים הערביים שאינם מהווים רשות מקומית, שאין שם כל מוסד ציבורי. על זה היה ויכוח במועצה של המוסד לביטוח לאומי. המועצה החליטה להמליץ על תיקון החוק, שמקום שאין בו רשות מקומית ולא מוסד ציבורי, יסלמו לבני המספחה שטיפלו בקבורה. אני התנגדתי להחלטה זו, ואנחנו עוד סבורים שמוטב שהחוק על-ידי זה ידרבן הקמת המוסדות מאשר להטות באותה מסורת, שאדם פרטי שם את הטת לקבר. לאור הוויכוחים שהיו בוועדת העבודה, נראה לי שהכנסת צריכה להתנגד לזה. צריך להתחיל לארגן הקמת המוסדות.

היו"ר י. גורי:

שתי שאלות: א) מה יהיה בינתיים אם יתקנו את החוק? ב) ואם לא יתקנו את החוק, מה ההסדר?

טר ז. ברניב:

המוסד יסתדל ויעודד באותם המקומות, ויש לנו סניפים ביטובים ערביים. צריך לעודד אותם ולתת להם הרגשה

סמיטהו שתעניין בהם.

א. ציזלינג:

באותו מקום שלא קיים מוסד ציבורי, הכסף יטולם על-ידי מסדר הפנים.

היו"ר י. גורי:

יש אפשרות שלישית שהיתה קיימת בנוסח הראשון של החוק, שהתסלום נעשה על-ידי כל המספחה. כל עוד לא הוסדר אחרת, גם זה מחייב תיקון בחוק.

טר ז. ברניב:

ישנם מספר כפרים ערביים סיחד עם מסדר הפנים או הסעד צריכים להקים ועדה של שנים שלושה אנשים לצורך זה. נסמך מאד אם מסדר הדתות יארגן גופים כאלה, והטוב ביותר שהם בעצמם יארגנו אותם.

היו"ר י. גורי:

האם יש לנו בטחון סבדגע שתופעל התקנה הזאת כל אזרחי המדינה יהיו שווים בפני החוק? בכל מקרה טוות יקבלו קרובי המספחה את התעודה, כזו בינתיים יכולה לעבור שנה, ובינתיים נוצרת בעיה של חלוקת אזרחי המדינה לשני סוגים. אם זה תלוי בתיקון החוק, אין דבר פשוט מזה.

ח. למדן:

בכל מקום שאין רשות מקומית או ועד ציבורי יקים המוסד לביטוח לאומי ועדה לצורך זה מקרב המבוטחים.

טר ז. ברניב:

אני מוכן לקבל זאת בתיקון קל, שהמוסד לביטוח לאומי יעשה סיד, עוד לפני פרסום התקנות, תוך פנע עם מסדר הדתות והפנים לעידוד הקמת מוסדות כאלה. מבחינה פורמלית אין פה שאלה של אי-שוויון בחוק. אנחנו נסתדל למנוע אותו.

יש עוד שאלה חמורה. התסלום של המוסד עלול להיות גרבה לבטלה. כי נכון שהמוסד יסלם חמישים לירות, ואין לנו כל ערבות שאחר כך כאשר יקחו 500 לירות בעד המצבה, אם זה 50 + 450 או שזה 50 - 50. ברור שאין אפשרות לדעת. האפשרות היחידה היא שבכל זאת המוסד יסתדל תוך מגע עם מסדר הדתות לדאות בכל זאת את ההפרט בין שנת 1954/55 ובין 1955/56, אבל איני רוצה להתחמק. אנחנו יודעים איך לוקחים את הכסף: מתחילים ב-800 לירות וגומרים ב-400. זה לא יהיה ישר אם אומר שזה טאה אחוז בטוח. אנחנו רוצים להבטיח שהקבורה תהיה, יותר מזה אינני יכול להבטיח.

היו"ר י. גורי:

אולי תקבל בנקודה זו הצעה שאני אכתוב סכתב מטעם ועדת הכספים לסרת העבודה, טר הדתות, טר הפנים וטר האוצר, שאגב דיון בתעודרה הבעיה שהתסלום הזה שאנחנו מאשרים אינו עשוי להבטיח שזה לא יהיה כתסלום נוסף לאותו הסכום אשר גובים שבקבעים לא לפי שיטות קבועות. הוועדה לא יכלה לקבל החלטה בעניין זה, אבל היא מפנה את תשומת לבם לבעיה זו, ומבקשת אותם להביע את דעתם ולחפס דרך כיצד למנוע תקלה כזו.

ועדת הכספים
16.5.55

ס.י.

א. ציזלינג:

אני מבקש להתייחס לענין זה ברצינות, וסמך נדון על זה עם סר הפנים.

היו"ר י. גורי:

אני חולק על כך שוועדת הכספים צריכה לערוב את הפרטיות האלה.

א. ציזלינג:

זה רק בגדר התקנות. כסם שכתובה תקנה כתנאי שלא יידרס סכום נוסף. אינני מעורר דברים שאינם בגדר התקנות. אני רוצה שלא יהנו מזה מוסדות ציבוריים שיכולים לעמוד על הסקה ויכולים להיות קטורים עם כל סיני אנשים, ויכולים לדרוש תשלומים נוספים בעקיפין.

ד"ר ביאלר:

אני רוצה לקסוד את דברי לדבריו של סר ברניב. היתה כאן סגיאא סנוצרה על-ידי הטחוקק, ומסום כך יצא היום חבר הכנסת ציזלינג להגן על העסירים במקום על העניינים. כל התקנה הזאת היא יפוי כוח למוסד הזה להתקטר עם מישהו שיעשו לו את העבודה. לא היה צורך להכניס את המוסד לסבב כה קשה. אנחנו ראינו בזה אחת התקנות החשובות ביותר אהיים הסוציאליים, ואנחנו רוצים לראות את החוק הזה בניצונו. מישהו צריך להסכים לזה. ואם לא יסכימו - מי יטפל ב-10,000 מתים בסנה? אני רוצה שתבינו את עמדת משרדנו, שאיננו לוחמים על סינויים בחוק, אלא רק על ביצועו.

אינני רואה מה ענין משרד הפנים לוויכוח זה. אם משרד הפנים חוטב שיוכל לסדר זאת בצורה מסויימת - חילובית או דתית, זה לא חשוב - יש לו דרכים. אנו כאן מדברים ומתלכטים, ואני בעד זה שאסור לנו לדחות את ביצוע החוק ליום אחד. סחר יהיה כנס של חברות קדישא, ואני צריך לבוא אליהם ולתת הוראה כדי לחתום על החוזה, אחרת מי יהיה אדם שמסר לא יקברו?

איך היה עד עכשיו? נפטר איש עטיר טאו וחברה קדישא דרשה כסף. למה? כאן רואים רק צד אחד של המטבע, רק את ההכנסות של חברה קדישא. אבל עליכם לראות גם את הצד השני, של ההוצאות. זה לא ענין שמישהו יוטב בחברה קדישא ואומר: יהודי זה יקבר כאן ויהודי זה כאן. יש פדק שלם ב"טולחן ערוך" המספל בזה. ובכל סדינה, בכל עיר - ולא רק אצל יהודים - יש סאלה מי אצל מי.

ה. לטרנ:

כמה עולה בממוצע הסירות עם הקרקע?

ד"ר ביאלר:

במסך השנה היו 6,000 קבורות. מהם 500 שילמו מסתי לירות עד 15 בלי כל הביטוח, כי נתנו הוראה שאסור להלין סת, ואף אחר מחברה קדישא לא ביטל את החוזה. המכסימום של דמי קבורה בתל-אביב היה 64 לירות. רק סליט שילמו את המכסימום. בירושלים זה עולה עד 80 לירות, כי פה יש חציבת קבר וצריך להשתמש בחומרי נפץ. לסם כך צריך לבטח את האנשים העובדים בזה ואת המצבות ססביב.

אני אהיה הראשון שאטמח אם נמצא הסדר מתקבל על הדעת שלא יפגע בסירות המקודש הזה שנקרא קבר ישראל. אנו מוכנים לסיתוף פעולה, ואינן לראות בנו מתנגדים.

היו"ר י. גורי:

בשבוע הבא נזמין את בא-כוח משרד הפנים, נסמע אותם, ואחרי שכבר שמענו את בא-כוח משרד הדתות -

נוכל אז להצביע.

היו"ר י. גורי:

אנחנו עוברים לדון בסעיף אחר, דמי אסל לסופטים. קיבלנו בסעתו מכתב משר המספטים בנוגע לסופטים. אסר נשלחים לתקופה מסויימת למקום אחר, לתקופה של שלושה או יותר חודשים, ואין באפשרותם לעמוד בהוצאות הרבות שיש להם. הם מבקשים לאסר להם דמי אס"ל יותר בבוהים.

ט.י.

הנקודה הזאת לא היתה ברורה, אנחנו חסבנו שהמדובר הוא בנוסיעה למספר ימים. אם מדברים על תקופה מסוימת של שלושה עד ששה חודשים, יש לדון על ענין זה באספקט אחר קצת מזה שכבר דגו בו.

הסופט ד"ר אייזנברג: יש לנו שופטים נדרשים שנוסעים מדי פעם בפעם לסמוע מספטים. יש לנו שלושה שופטים כאלה חוץ ממנהל בית-המספט שנוסע מדי פעם בפעם למקומות שונים. אנחנו מסלמים להם אס"ל כמו לפקידים רגילים לפי הטבלה הידועה. כרצוננו לאפשר למחוז מסויים שאצלו העבודה לוחצת לחסל את התיקים, ולטם כך אנחנו מעבירים סופט ממקום שבו העבודה אינה כה לוחצת. הוא אינו עובר עם מספחתו. בהתאם לחוק הסופטים יכול סר המספטים לצוות על סופט לעבור ממחוז אחד לסני, אבל אי אפשר לנו לדרוש מסופט שיעבור לתקופה ארוכה למחוז אחר וסיוציא מכיסו בכל יום יותר כסף מאשר הוא מקבל.

לכן אני מבקש לאשר לשופטים כאלה אס"ל מססי, אחרי שיביא קבלה מהמלון. על-ידי כך אנחנו חוסכים מינוי שופטים.

ה. סטופ: מה הם הסכומים הדרושים?

הסופט ד"ר אייזנברג: 10 לירות ליום. כרגיל זה 7 לירות. יש להניח שזה יהיה בין 10 ל-12 לירות מכסימום. לדעת זה הסכום למדינה, במקום לטבות שופטים.

ק. לונ: זה לא קובע את האס"ל של כל השופטים?

הסופט ד"ר אייזנברג: אני יכול להגיד שמספר השופטים שאני מעביר במסך הטבה יכול להיות מסנים עד שלושה. היום אני צריך להעביר לירושלים סופט אחד ולחיפה סופט אחד.

א. ציזלינג: צריך לדעת איך זה בהקבלה לפרובלימות אחרות. צריך לדון על זה עם נציב המנגנון.

הסופט ד"ר אייזנברג: אילו הייתי דורש בטביל כל השופטים, אז יכולה להיות התנגדות. בנציבות המנגנון אין שליטה על שופטים, ולכן הוא לא יכול לתת לך אינפורמציה.

ה. לכרין: אותנו מעסיקה בעיה נוספת, ישנם פקידים מדינה שגם כן מועברים לכמה חודשים, איך זה יהיה לגביהם?

היו"ר י. גורי: העברת פקידים למספר חודשים באה לא על-מנת למנוע מינויים חדשים אלא למילוי תפקידים מסויים, הדרכה או עבודה מסויים. במקרה של העברת שופטים, זה רק לטרה אחת: היסול פיגורים, ועל-ידי כך מביעת מינוי שופטים חדשים. איני מתנגד שנשמע את דעת נציבות המנגנון.

י. ברר: אני מתנגד שנשמע מהו מסירות המדינה. זה פוגע בפרינציפ של הפרדת סמכויות. זה יעזור מבחינה מעשית, אבל מבחינה תיאורטית זה פוגע בכל השיטה. לא במקרה קבעה מסכורתם של שופטים בוועדת הכספים.

היו"ר י. גורי: אלה הרוצים לסמוע אינפורמציה מנציבות סירות המדינה אינם מתכוונים לסמוע את חוות דעתם לעצם הענין, אלא רק לקבל אינפורמציה אם הדבר עלול להתפסט על פני סטח רחב יותר. אם זה עלול להתפסט, ואנחנו לא נוכל לעסוך בפני התביעות האלה, אז ועדת הכספים צריכה להיות מודרכת על-ידי השיקולים האלה לפני שהיא מקבלת החלטה. איני רואה כל סיבה להתנגד לכך. ד"ר אייזנברג אמר שצריך לעשות חסכון לזמן ארוך, זה לא עלול להתפסט כל כך. סוכרחים לעשות איזה חסכון. אבל הפרט הזה של העברת אנשים לזמן מסוים אינו מקובל כל כך, וכדאי לקבל אינפורמציה. אם נוקטים בשיטה זו בהיקף רחב של העברת פקידים למסך חודשים, אז נדע לסקול את הענין גם מבחינה זו. אם זו מטאלתם של חברי הוועדה - נקבל אינפורמציה.

ט.י.

היו"ר י. גורלי:

סיגלון סכתב סטודי אמנון

בקטר לתביעת אלטנא

הסנוח טרחיים שקיפח את חייו בתאונת דרכים בחתונת טכוגית הטסא שלו עם דכבת. האלטנה דורשת פיצויים בסכום מסויים, אבל היות והתאונת אירעה לפני ה-1.4.55, ב-8.10.54, אין היא זכאית לפי חוק הביטוח הלאומי לקבל פיצויים היות ובעלה נחשב עובד עצמאי. סטודי התוצר מטליץ לאשר סיטוס געודפי תקציב סטודי התחבורה מסנת 1954/55 למטרה זו, (בסכום של 19,000 לירות).

האם קיים פסק דין?

י. גור:

אני סניח סכונ.

היו"ר י. גורלי:

אם כן - אין לי ספק שעלינו להקל בטקרה זה.

י. גור:

לא היה פסק דין, זו היתה פטרה.

סר סירקיס:

היות ובעלה התפרנס סנהגות, הפטרה היא שירכטו לאלטנה טכוגית במקום זו סבהרסה.

היו"ר י. גורלי:

גם פטרה נעסית לפי איזו סהיא פרוצדורה, על-ידי ועדה או סטהו.

היו"ר י. גורלי:

סר התחבורה טינה פקידים שיטפלו בזה.

סר סירקיס:

האם היועץ הטספטי המליץ על זה?

י. גור:

אנחנו נקבל את הפרוטוקול, ונוכל להחליט בענין זה בהקדם.

היו"ר י. גורלי:

היטיבה צמתיטה בטעה 13.30.